

Treating and Controlling Head Lice

Postupci za uništavanje i sprečavanje ušiju

Mnoge obitelji će doći u dodir s ušima dok su im djeca u školi. Informacije koje se ovdje nalaze pomoći će vam s postupcima za uništavanje i sprečavanje ušiju.

Kako se dobiju uši?

Uši postoje već mnogo tisuća godina. Svatko može dobiti uši, a ako se ušima pruži prilika, one se premještaju s jedne glave na bilo koju drugu glavu.

Uši su mali kukci bez krila koji sisaju krv. Njihova boja varira od bjelkasto–smeđe to crvenkasto–smeđe. Uši mogu živjeti samo u ljudskoj kosi. Ako se izoliraju iz kose, one vrlo brzo uginu, obično u roku od 24 sata.

Ljudi dobiju uši kad se kosa jedne osobe izravno dodirne s kosom druge osobe koja ima uši. Ovo se može dogoditi kada se ljudi igraju, grle, ili rade blizu jedan drugog.

Uši nemaju krila niti noge za skakanje, što znači da ne mogu letjeti, ili skakati s jedne glave na drugu. One mogu samo miljeti (lagano se pokrećati).

Kako pronaći uši?

Mnoge uši ne uzrokuju svrbež pa zato morate **pažljivo gledati da ih pronađete**.

Uši se nalaze na samim dlakama, a hrane se na koži lubanje.

One imaju šest noga koje završavaju sa kandžicama i rijetko ispadnu iz kose. Uš snese jajašca (ili gnjide) koja se čvrsto pričvrste na dlaku, do 1.5 cm od kože lubanje. Jajašca izgledaju kao prhut, ali se ne mogu skinuti četkom za češljanje.

Uši mogu miljeti i skrivati se. Najlakši i najdjelotvorniji način da ih pronađete je slijedeći:

Korak 1 Na suhu pročešljanu (odmršenu) kosu stavite bilo kakav regeneratorski za kosu (*hair-conditioner*) i češljajte kosu. Ovo sredstvo omami uši pa se one ne mogu čvrsto držati za kosu, a niti juriti po glavi.

Korak 2 Sada pročešljajte kosu s gustim češljem za uši.

Korak 3 S češlja obrišite regeneratorski za kosu u mali papirnati ručnik ili rupčić.

Korak 4 Pregledajte papirnati ručnik ili rupčić i češalj da li na njima ima ušiju ili gnjida.

Korak 5 Ponovite češljanje kose najmanje 4 ili 5 puta. Ako se uši ili gnjide pronađu, kosu djeteta će trebati podvrgnuti postupku za uništavanje ušiju.

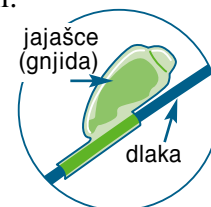
Ako je vaše dijete bilo podvrgnuto postupku za uništavanje ušiju pred kraće vrijeme, a vi ste pronašli samo prazna jajašca iz kojih su se izlegle uši, onda možda neće biti potrebno obnoviti taj postupak, jer su ta prazna jajašca možda ostala od prethodnog postupka.

Jajašca od ušiju

Jajašca od ušiju su mala (veličine glavice pribadače) i ovalna. Živo jajašce će puknuti kad ga se zgnječi među noktima.

Uginula jajašca imaju zgužvane strane, a jajašca iz kojih su se uši izlegle izgledaju kao mala skuhanja jaja s odrezanim vrhom.

Odstranite što više gnjida, da bi postupak za uništenje ušiju bio što uspješniji.

Češljevi za uši

Češljevi od čelika koji ne hrđa (*stainless steel*), s dugim zaobljenim gustim zupcima su najdjelotvorniji češljevi; međutim, možete koristiti i bilo koji drugi češalj za uši.

Kako uništiti uši?

Svoju pažnju usredotočite na glavu, jer ne postoje **dokazi** da trebate očistiti kuću ili razred.

Preparati za uništavanje ušiju moraju se staviti na **kosu i kožu lubanje**.

Ni jedan postupak za uništavanje ušiju ne uništava sva jajašca, pa se to treba ponoviti u vremenskom razmaku od sedam dana.

Svrha prvog postupka je da se unište sve uši, a svrha drugog postupka da se unište sve mlade uši koje su se izlegle u vremenu od šest dana nakon prvog postupka.

Pokrijte oči osobe, na primjer s ručnikom, dok se obavlja postupak za uništavanje ušiju.

Ako koristite likvidne preparate, onda te preparate stavite na suhu kosu.

Za šampone, smočite kosu, ali upotrijebite što manje vode.

Preparat za uništavanje ušiju stavite blizu kože od lubanje, a običnim češljem razvucite taj preparat od korjena do vrha kose. Ponovite ovo nekoliko puta dok sva kosa nije prekrivena.

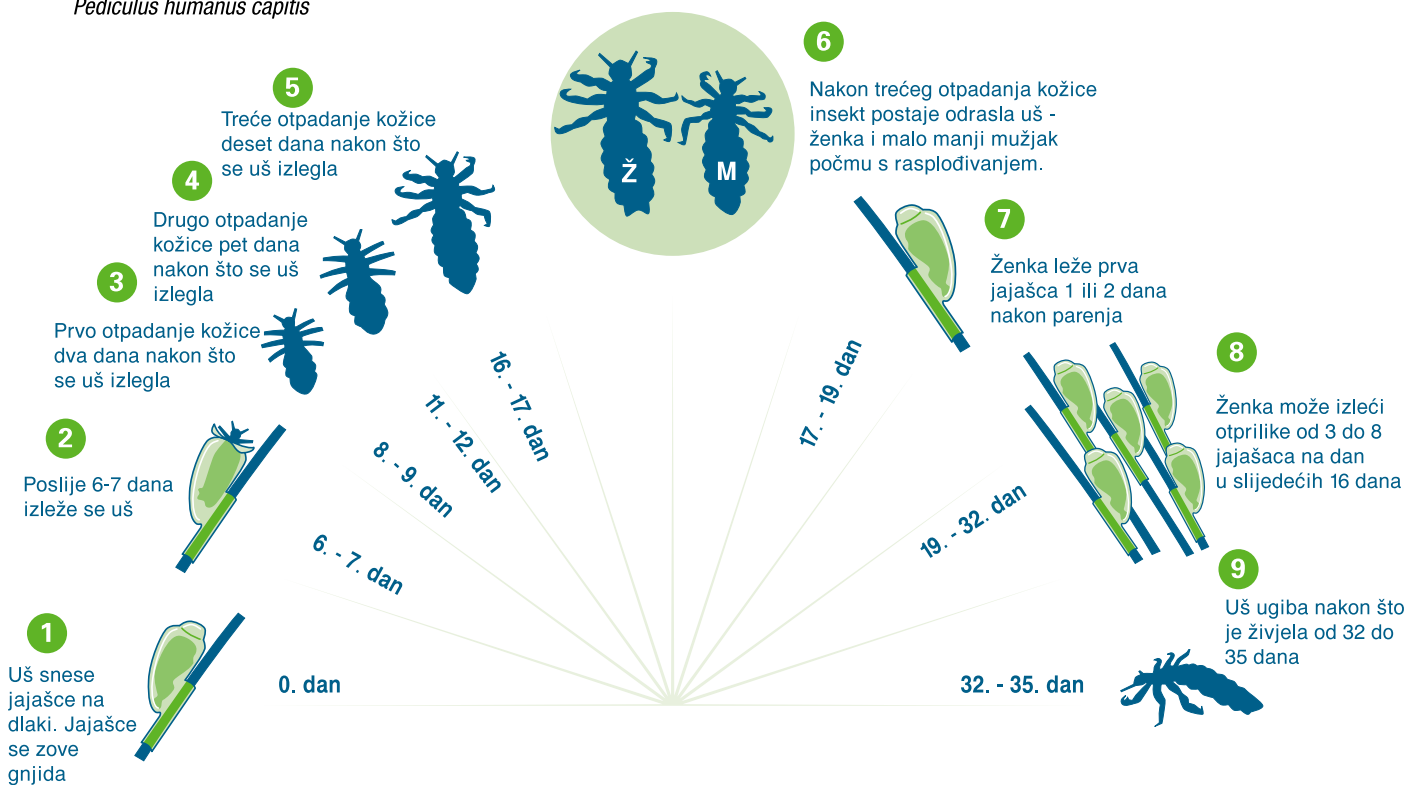
Ako odlučite da ne koristite insekticid, onda možete upotrijebiti regeneratore za kosu i češalj svaki drugi dan i koristiti tu metodu dok ne ustanovite da niste pronašli ni jednu živu uš deset dana za redom.

Nije potrebno sve članove obitelji podvrgnuti postupku za uništavanje ušiju, osim u slučaju ako i oni također imaju uši.

Samo jastučnicu treba posebno oprati u vrućoj vodi (najmanje 60°C), ili sušiti na vrućoj ili toploj temperaturi u stroju za sušenje rublja.

Životni ciklus uši

Pediculus humanus capitis

Ispitivanje otpornosti

Preparati za uništavanje ušiju spadaju u jednu od slijedećih kategorija, a ovo ovisi o aktivnom sastavu kojeg sadrže:

Pyrethrins

Synthetic pyrethroids (permethrin i bioallethrin)

Organophosphates (maldison ili malathion)

Biljni preparati, sa ili bez prirodnih (ne-kemijskih) *pyrethrins*-a.

Uši su često otporne na insekticide pa trebate provjeriti jesu li uginule. Ako jesu, za sedam dana ponovno s istim preparatom izvršite postupak uništavanja. Ako uši nisu uginule, postupak nije bio uspješan, a uši su otporne na dotični preparat, kao i na sve druge preparate koji sadrže isti aktivni sastav. U tom slučaju isperite iz kose upotrebljen preparat i što prije upotrijebite novi preparat koji sadrži drukčiji aktivni sastav. Da je insekticid bio efikasan, uši bi uginule u roku od 20 minuta.

Bilo koji preparat protiv ušiju može uzrokovati negativne posljedice za trudnice, majke koje doje dijete, djecu mlađu od 12 mjeseci i osobe s alergijom, astmom ili otvorenim ranama na koži lubanje pa ga zato treba oprezno upotrebljavati. Ako niste sigurni, molimo provjerite to s vašim ljekarnikom ili liječnikom.

Daljnje informacije

Informacije u ovoj brošuri se temelje na istraživanju kojeg je izvršio i napisao izvanredni sveučilišni profesor Rick Speare s timom istraživača na Fakultetu za javno zdravlje i tropsku medicinu Sveučilišta "James Cook". Njihov *website* je:

<http://www.jcu.edu.au/school/phtm/PHTM/hlice/hlinfo1.htm>

Slijedeći *websites* pružaju dodatne informacije:

<http://www.dhs.vic.gov.au/phb/headlice/index.htm>

Izdalo Ministarstvo društvenih usluga Viktorije, siječanj 2001. (0500101)

Kako spriječiti dobivanje ušiju?

Ne postoji sredstvo koji može spriječiti dobivanje ušiju. Korištenje regeneratora za kosu i češlja jedaput tjedno pomoći će vam rano otkriti postojanje ušiju i umanjiti taj problem. Vežanje duge kose straga može pomoći u sprečavanju širenja ove pošasti.

Pravila

Zdravstvena pravila o zaraznim bolestima određuju da djeca koja su dobila uši ne smiju ići u školu, dnevne centre za čuvanje djece ili jaslice, dok postupak za uništavanje ušiju ne započme. Dijete koje ima uši može biti podvrgnuto postupku za uništavanje ušiju navečer i vratiti se u školu slijedećeg dana, čak iako su neke gnjide još uvijek prisutne.